

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศระยะสั้นไม่เกิน ๙๐ วัน

เรื่อง Update Critical Care Nursing 2023

ระหว่างวันที่ ๒๘ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๖

รูปแบบออนไลน์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*****

ส่วนที่ ๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ-นามสกุล นางสาวพัชรี มูลหล้า
อายุ ๔๐ ปี การศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่หอบำบัดผู้ป่วยหนักดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤต ด้านศัลยกรรมทั่วไป ศัลยกรรมกระดูก ศัลยกรรมประสาท สูติกรรม หูดอกจมูก และอายุรกรรม ที่มีความซับซ้อน ผู้ป่วยวิกฤตทางด้านศัลยกรรมแบบผ่าตัดและไม่ผ่าตัด ผู้ป่วยที่มีภาวะช็อคจากการสูญเสียเลือด (Hypovolemic shock) ผู้ป่วยวิกฤตใส่เครื่องช่วยหายใจ ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดและมีภาวะช็อค (Septic shock) ผู้ป่วยวิกฤตที่ต้องได้รับการรักษาด้วยวิธีฟอกเลือด (Hemodialysis) ผู้ป่วยวิกฤตที่ต้องได้รับการบำบัดทดแทนไตแบบต่อเนื่อง (CRRT) ผู้ป่วยวิกฤตที่มีการติดเชื้อทางเดินหายใจ ผู้ป่วยวัณโรคปอดให้บริการทั้งด้านการรักษา สร้างเสริมสุขภาพป้องกันฟื้นฟูสภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

เรื่อง อบรมระยะสั้นเรื่อง Update Critical Care Nursing 2023
เพื่อ ศึกษา อบรม ประชุม ดูงาน
 สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย
งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาลตากสิน
 ทุนส่วนตัว
จำนวนเงิน ๔,๐๐๐.-บาท
วันเดือนปี ระหว่างวันที่ ๒๘ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๖
สถานที่ ในรูปแบบออนไลน์
คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ -

การเผยแพร่รายงานผลการศึกษา / ฝึกอบรม / ประชุม สัมมนา ผ่านเว็บไซต์สำนักงานการแพทย์ และกรุงเทพมหานคร

ยินยอม ไม่ยินยอม

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการอบรม

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การเจ็บป่วยวิกฤต การป้องกันและการจัดการปัญหาที่พบในผู้รอดชีวิตจากการเจ็บป่วยวิกฤต ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ

๒.๑.๒ เพื่อได้แนวทางในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในหอผู้ป่วยวิกฤตจากหลักฐานเชิงประจักษ์และงานวิจัย

๒.๑.๓ เพื่อได้พัฒนาความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงในผู้ป่วย
วิกฤตอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๔ เพื่อได้แนวทางในการบูรณาการบูรณาการแนวคิด การดูแลแบบ
ประคับประคองในผู้ป่วยวิกฤต

๒.๑.๕ เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาบทบาทและสมรรถนะของผู้ปฏิบัติการพยาบาล
ชั้นสูงในผู้ป่วยวิกฤต

๒.๑.๖ เพื่อได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงของปฏิบัติการพยาบาล
ชั้นสูงในผู้ป่วยวิกฤต

๒.๒ เนื้อหาโดยย่อ

๑. Current Situation of Critical Illness and Nursing Management การบริหารทางการ
พยาบาลในผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤตในปัจจุบัน

ภาวะวิกฤต คือ

- ภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรภาพอย่างรวดเร็วเนื่องจากการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วย
จนไม่สามารถคงความสมดุลของการทำหน้าที่ของร่างกาย

- เป็นสภาพการณ์ที่ชีวิตที่ชีวิตไม่สามารถดำรงต่อไปได้ถ้าขาดการรักษาด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

- การเปลี่ยนแปลงด้านสรีรภาพอย่างรวดเร็วมักเกี่ยวข้องกับควมมีอายุและภาวะเรื้อรังของ
โรคร่วมของผู้ป่วย

ลักษณะการเจ็บป่วยวิกฤตในปัจจุบัน

- Aging population with morbidities กลุ่มผู้สูงอายุและมีโรคร่วม

- Chronic critically ill patients (prolonged ICU stay) กลุ่มผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤตเรื้อรัง

ซ้ำซ้อน

- Terrorists, natural disaster, polytrauma กลุ่มที่มีการบาดเจ็บ รุนแรง หลายระบบ

- Outbreaks of emerging infection diseases การเกิดโรคระบาด

- High severity of critical illness ผู้ป่วยวิกฤตในปัจจุบัน มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

- Premature discharge from ICU การย้ายออกจาก ICU อย่างเร่งด่วน

- Crowded ICU สิ่งแวดล้อม แออัด คับคั่ง

- Critical illness outside ICU ผู้ป่วยวิกฤต อยู่นอก ICU

- Challenging Patient Population เป็นกลุ่มผู้ป่วยที่ซับซ้อนเพราะมีการเปลี่ยนแปลง
ด้านสรีรวิทยา ด้านจิตใจ และภูมิคุ้มกัน

Post-Intensive Care Syndromes (PICS)

กลุ่มอาการที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยวิกฤตที่รอดชีวิต และครอบครัว (PICS-F) ความผิดปกติที่เกิดขึ้น
ได้แก่ ความผิดปกติทางด้าน กายภาพ (physical function), การรับรู้ (cognitive), และด้านจิตใจ (mental)

กระบวนการในการดูแลเพื่อป้องกันการเกิด Post-Intensive Care Syndromes (PICS) เรียกว่า
ABCDEF GH bundle มีดังนี้

A = Airway management การดูแลทางเดินหายใจ

B = Breathing trials การดูแลการฝึกการหายใจ

C = Coordination of care and Communication การสื่อสารและส่งต่อข้อมูลในทีม

D = Delirium assessment การประเมินภาวะสับสน

E = Early mobility การกระตุ้นการเคลื่อนไหว

F = Family and follow-Up referrals การดูแลครอบครัวผู้ป่วย และการติดตาม

G = Good communication การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

H = Handout materials การใช้เอกสาร หรือคู่มือประกอบ

๒. ICU Liberation Bundles การใช้กระบวนการในการดูแลผู้ป่วย เพื่อลดระยะเวลาในการอยู่ในหอผู้ป่วยวิกฤต

Care bundle กระบวนการในการดูแล คือ ชุดการดูแลที่รวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (ปกติ ๓ - ๕อย่าง) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วย โรค อาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อนำมาปฏิบัติดูแลผู้ป่วยด้วยกันทั้งชุดและต่อเนื่องตลอดเวลา จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่าการนำการพยาบาลเหล่านั้นมาแยกปฏิบัติ

สาเหตุของการนำ Care bundle มาใช้เนื่องจาก

- ผู้ป่วยวิกฤตต้องการการดูแลที่มีคุณภาพ

- การดูแลผู้ป่วยวิกฤตต้องเป็นองค์รวม อาศัยความรู้เชิงวิทยาศาสตร์และการปฏิบัติที่พร้อมเพรียง

Element (องค์ประกอบ) ICU Liberation Bundles มีดังนี้

A Element : Assess, prevent, and Manage Pain: การประเมิน, ป้องกัน, และการจัดการความเจ็บปวด

B Element : Both Spontaneous Awakening Trials (SAT) and Spontaneous Breathing Trials (SBTs): การประเมินตื่นและความพร้อมในการหายใจเอง

C Element : Choice of Analgesia and sedative การประสานความร่วมมือการจัดการความปวดและภาวะหายใจไม่สงบ ทั้งแนวทางการใช้ยาและไม่ใช้ยา

D Element : Delirium: การประเมิน และเฝ้าระวังภาวะสับสนเฉียบพลันทุกวัน

E Element : Early mobility and Exercise การกระตุ้นการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกายโดยเร็ว

F Element : Family การนำครอบครัวของผู้ป่วยเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล

หลังการนำ ICU liberation bundle มาใช้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ จะต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๓. ICU Transition Care (การเปลี่ยนถ่ายการดูแลผู้ป่วย ICU) ความหมาย กิจกรรมการดูแลโดยทีมสุขภาพในช่วงระยะ ก่อน ระหว่าง และหลังการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยวิกฤตไปยังหอผู้ป่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายให้มีความต่อเนื่องของระบบบริการสุขภาพ (continuity of care) และทำให้การฟื้นสภาพของผู้ป่วยเป็นไปอย่างราบรื่นที่สุด

การเปลี่ยนผ่านที่มีผลกระทบมาก ได้แก่

๑. การเปลี่ยนผ่าน จาก ICU ไปยังหอผู้ป่วย

๒. การเปลี่ยนผ่านจากโรงพยาบาล ไปยังบ้านผู้ป่วย

กิจกรรมการดูแลที่นำไปสู่การปฏิบัติแล้วพบว่าสามารถลดโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนในระยะเปลี่ยนผ่านได้ ประกอบด้วย

๑. พัฒนาระบบการวางแผนจำหน่าย โดยทีมสหสาขาวิชาชีพ และต้องเริ่มวางแผนจำหน่ายอย่างเป็นระบบตั้งแต่ผู้ป่วยเริ่มเข้ารับการรักษาใน ICU

๒. การมีพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยวิกฤต

๓. การจัดให้มีหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤต

๔. มีการติดตามหลังออกจากหอผู้ป่วย ICU

๔. Prevention of Ventilator Associated Pneumonia (การป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ)

Ventilator - Associated Pneumonia (VAP) คือ การติดเชื้อที่ปอดที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยเกิดหลังจากผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจ > ๔๘ ชั่วโมง หรือหลังถอดเครื่องช่วยหายใจ ๔๘ - ๗๒ ชั่วโมง ผู้ป่วยที่มีภาวะปอดอักเสบอยู่แล้วและได้รับการรักษาจนอาการดีขึ้นแล้ว หากพบว่ามีอาการปอดอักเสบเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งอาจมีสาเหตุจากเชื้อตัวเดิมหรือเชื้อตัวใหม่ ให้ถือเป็นการเกิดปอดอักเสบครั้งใหม่

เชื้อที่เป็นสาเหตุมักเกิดจากแบคทีเรียแกรมลบตรงแท่ง มักพบเชื้อแบคทีเรียหลายชนิด หรือเชื้อแบคทีเรียมาจากเชื้อภายในร่างกายของผู้ป่วย (exogenous) หรือจากสิ่งแวดล้อม (endogenous)

แนวทางการป้องกัน มีดังนี้

- การให้ความรู้แก่บุคลากร โดยให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกส่วน อย่างต่อเนื่อง
  - การเฝ้าระวังปอดอักเสบในโรงพยาบาล
  - การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อเช่นการทำลายเชื้อและการทำให้อุปกรณ์ปราศจากเชื้อ
- การตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อจากคนสู่คน
- การลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อของผู้ป่วย เช่นเพิ่มกลไกการป้องกันการติดเชื้อของร่างกาย การป้องกันการสำลัก

- ติดตามผลการปฏิบัติในการดูแล อย่างใกล้ชิด

การเฝ้าระวังปอดอักเสบในโรงพยาบาล

- เฝ้าระวังปอดอักเสบเชิงรุก ค้นหาการระบาดและปัญหาในการป้องกัน
- วินิจฉัยการเกิด VAP ตามเกณฑ์
- ประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ
- ใช้ข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ให้ข้อมูลผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง
- ให้ข้อมูลสถานการณ์แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนออัตราการติดเชื้อ ต่อ ๑๐๐๐ ventilator days

๕. Prevention Catheter Related Blood Stream Infection การป้องกันการติดเชื้อจากกระแสเลือด

แบ่งเป็น การใส่สายสวนหลอดเลือดส่วนปลาย (Peripheral Intravascular Catheters : PIVs) และการใส่สายสวนหลอดเลือดดำใหญ่ (Central Venous Catheter)

การใส่สายสวนหลอดเลือดส่วนปลาย (Peripheral Intravascular Catheters) พบ ๗๐ - ๘๐% ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับการบำบัดด้วยการให้ Peripheral Intravascular Fluid และ ๘% เป็นการใส่ Central Venous Catheter และสามารถเกิดภาวะแทรกซ้อน คือการติดเชื้อได้จากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำใหญ่ ได้มากกว่าการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนปลาย ประมาณ ๒ - ๖๔ เท่า

ภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยจากการใส่ (Peripheral Intravascular Catheters) มีดังนี้

๑. Infiltration คือ ภาวะรั่วซึมของยาหรือสารน้ำออกนอกหลอดเลือดดำ โดยที่ยาหรือสารน้ำนั้นไม่มีฤทธิ์ในการทำละลายเนื้อเยื่อ แต่สารน้ำอาจซึมเข้าไปในส่วนของเนื้อเยื่อบริเวณนั้นและไปทำลายประสาทหลอดเลือดแดงและกล้ามเนื้อได้

๒. Extravasation คือ การรั่วซึมของสารน้ำหรือยาออกนอกหลอดเลือดไปยังบริเวณเนื้อเยื่อข้างเคียงแล้วทำให้เกิดการบาดเจ็บแก่บริเวณเนื้อเยื่อข้างเคียง เอ็น ข้อต่อ ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นมี ตั้งแต่ระดับเล็กน้อย จนถึงรุนแรง

๓. Phlebitis คือ การอักเสบของหลอดเลือดได้รับการระคายเคืองและเกิดการลอกหลุดของเซลล์ ทำให้เกล็ดเลือดมาเกาะติด

๔. Infection คือ การติดเชื้อ แบ่งเป็นการติดเชื้อเฉพาะที่ และการติดเชื้อในกระแสเลือด

๕. Air Embolism คือ การอุดตันในกระแสเลือด

๖. Allergic Reaction / Anaphylaxis คือการแพ้

ภาวะแทรกซ้อนจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำใหญ่ (Central Venous Catheter) มีดังนี้

๑. Damage to Central Veins คือ การบาดเจ็บของเส้นเลือด

๒. Pulmonary Complications คือ การเกิดลิ่มเลือดอุดตันในปอด

๓. Cardiac Complications คือ ภาวะแทรกซ้อนกับระบบหัวใจ

๔. Device Dysfunction คือ การอุดตันของสายสวน

การติดเชื้อในกระแสเลือด Blood Stream Infection พบได้น้อยแต่ผลกระทบมาก ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น การติดเชื้อของกล้ามเนื้อหัวใจ หรือการติดเชื้อที่แพร่กระจายไประบบอื่น ๆ ของร่างกาย และเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ระยะเวลาในการอยู่โรงพยาบาลนานขึ้นหรืออาจเสียชีวิต

การพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือด มีดังนี้

- อบรมให้ความรู้บุคลากรสุขภาพ และควรมีการประเมินความรู้เป็นระยะ

- จัดอัตรากำลังในการดูแลผู้ป่วยให้เหมาะสม

- อาบน้ำหรือเช็ดตัวผู้ป่วยที่มีอายุ > ๒ เดือนด้วย ๒% chlorhexidine gluconate วันละครั้ง

- ล้างมือให้ครบ

- ใช้หลักปราศจากเชื้อ (Aseptic Technique) ในทุกขั้นตอน

- เลือกขนาด และชนิดสายสวนให้เหมาะสม

- เลือกตำแหน่งการใส่ให้เหมาะสม

- ถอดสายออกเมื่อหมดความจำเป็น

- กรณีที่ผู้ป่วยมีอาการหรืออาการแสดงของการอักเสบของตำแหน่งที่แทงเข็ม/สายสวน

ให้เปลี่ยนตำแหน่งทันที

- การดูแลบริเวณข้อต่อ ควรใช้ข้อต่อในชุดให้สารน้ำ/สารอาหารให้น้อยที่สุด เมื่อหยุดใช้ ข้อต่อต่าง ๆ ให้ปลดออกและต้องปิดให้แน่นเพื่อป้องกันการเล็ดลอด

๖. Prevention of Catheter-associated Urinary Tract Infections(CAUTI) การป้องกันการติดเชื้อจากการใส่สายสวนระบบทางเดินปัสสาวะ

เกณฑ์การวินิจฉัย คือ ผลตรวจ ปัสสาวะพบเชื้อไม่เกิน ๒ ชนิด > ๑๐^๕ CFU/ml พร้อมกับมีอาการ และอาการแสดง ในผู้ป่วยที่ใส่สายสวนปัสสาวะ > ๔๘ ชั่วโมง หรือเอาสายสวนออกไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง ดังนี้ มีไข้ > ๓๘ องศา กดเจ็บบริเวณหัวเข่า เจ็บหรือกดเจ็บบริเวณบั้นเอว กลั้นปัสสาวะไม่ได้ ปัสสาวะขุ่นหรือปัสสาวะขจัด

ผลกระทบจากการเกิดการติดเชื้อ CAUTI คือ ระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาลนานขึ้น เสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น อัตราตายเพิ่มขึ้น

แนวทางการป้องกันการเกิดการติดเชื้อ CAUTI มีดังนี้

- ใส่สายสวนปัสสาวะเมื่อมีข้อบ่งชี้ และหมั่นทบทวนข้อบ่งชี้ ถอดสายสวนเมื่อหมดความจำเป็น

- บุคลากรต้องได้รับการอบรมในการใส่ต้องเลือกขนาดสายให้เหมาะสม
- ใช้หลักปราศจากเชื้อ เน้นการล้างมือ ๕ ขณะ ๗ ขั้นตอน
- ยึดตรึงสายสวนให้ถูกต้อง

- การดูแลและขณะใส่ ต้องดูแลให้เป็นระบบปิด สายไม่หักพังงอ ถุงรองรับปัสสาวะอยู่ต่ำกว่ากระเพาะปัสสาวะ หากมีการรั่วหรือหลุดให้เปลี่ยนถุงและสายต่อใหม่ทั้งชุด ทำความสะอาดทันทีหลังขับถ่าย ปฏิบัติตามหลักการป้องกันการติดเชื้อ เช็ดรอยต่อด้วย ๗๐% alcohol ก่อนและหลังเพ็สสาวะ แยกภาชนะรองรับทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่ เช้า เย็นและหลังขับถ่าย

๗. Hemodynamic Monitoring (การเฝ้าระวังผู้ป่วยวิกฤตในด้านระบบไหลเวียนโลหิต)

การวัดความดันโลหิตวัดได้ดังนี้คือ Direct measurement (การวัดโดยตรง) และ Indirect measurement (การวัดโดยอ้อม)

๑. Indirect measurement การวัดความดันจากภายนอก ได้แก่ การวัดความดันโลหิตภายนอก (NBP) ทั้งแบบวัดมือและแบบเครื่อง

๒. Direct measurement การวัดความดันจากภายใน ได้แก่การวัดความดันโลหิตในหลอดเลือดแดง (ABP)

การประเมินระดับน้ำในร่างกาย มีวิธีการดังนี้

๑. Central Venous Cather การใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง
๒. Pulmonary artery catheter การใส่สายสวนหลอดเลือดแดงของปอด
๓. Fluid responsiveness การตอบสนองต่อการให้สารน้ำ
๔. Cardiac output monitoring การติดตามปริมาตรเลือดที่ออกจากหัวใจ
๕. Echocardiography การบันทึกภาพหัวใจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง
๖. Esophageal dropper การตรวจการเต้นของหัวใจผ่านทางหลอดอาหาร

๘. Respiratory monitoring การติดตามระบบหายใจสิ่งที่ต้องประเมินและติดตามดูแล มีดังนี้

- ๘.๑ Airway management in critically ill patients การดูแลทางเดินหายใจ
- ๘.๒ Gas exchange/ABG interpretation การแลกเปลี่ยนก๊าซ และติดตามค่าก๊าซในเลือดแดง
- ๘.๓ Respiratory mechanics ติดตามดูแลการทำงานของเครื่องช่วยหายใจ
- ๘.๔ Patient - ventilator synchrony ดูแลเครื่องช่วยหายใจให้ทำงานสัมพันธ์กับการหายใจของผู้ป่วย
- ๘.๕ Chest imaging ติดตามประเมินภาพรังสีทรวงอก
- ๘.๖ work of breathing, muscle strength ติดตามการทำงานของการทำงานของหัวใจ และกล้ามเนื้อที่ใช้ในการหายใจ

๙. Palliative in ICU การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองในหอผู้ป่วยวิกฤต

การดูแลแบบประคับประคอง คือ การดูแลที่มุ่งเน้นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว โดยลดความทุกข์ทรมานทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เป็นการดูแลควบคู่กับการรักษา หลักที่มุ่งหวังกำจัดตัวโรค การดูแลแบบประคับประคองจะต้องคำนึงถึงความต้องการและความปรารถนาของผู้ป่วยและครอบครัวร่วมด้วยเสมอ โดยอยู่ภายใต้ปรัชญาที่ว่า จะไม่ใช่เครื่องมือแพทย์หรือความรู้

ทางการแพทย์ เพื่อยื้อความทรمانโดยไม่เพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย และไม่ใช้การเร่ง หรือช่วยให้ผู้ป่วยเสียชีวิตเร็วว่าการดำเนินโรคโดยธรรมชาติ

หลักปฏิบัติในการทำงานการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง มีดังนี้

- การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม และตามมาตรฐาน
- การดูแลญาติอย่างคนสำคัญที่สุด
- การดูแลจิตใจตนเองให้พร้อม

กลุ่มผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลแบบประคับประคอง

๑. กลุ่มผู้ป่วยมะเร็ง
๒. กลุ่มผู้ป่วยที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้และมีอาการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
๓. กลุ่มผู้ป่วยระยะสุดท้าย

เป้าหมายการดูแลแบบประคับประคอง

๑. ผู้ป่วยและครอบครัวยอมรับและเข้าใจพร้อมปรับตัวเข้ากับภาวะเจ็บป่วยได้
๒. บรรเทาความทุกข์ทรมานจากอาการรบกวนและความเจ็บปวด
๓. ให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๔. การปฏิบัติสอดคล้องกับวัฒนธรรม จริยธรรม

หลักการสำคัญในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง มีดังนี้

๑. มุ่งประโยชน์ต่อผู้ป่วยเป็นหลัก ไม่ใช่ตัวโรค
๒. มุ่งช่วยลดความเจ็บป่วยและทุกข์ทรมาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความสะดวกสบาย ทั้งกาย

และใจ

๓. ดูแลครอบคลุมถึงการตอบสนองทางจิตวิญญาณของผู้ป่วย
๔. ดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยตั้งแต่เริ่มต้นจนวาระสุดท้าย
๕. ดูแลผู้ใกล้ชิดในครอบครัวผู้ป่วย
๖. ถือว่าความตายเป็นสัจธรรม เป็นเรื่องธรรมชาติ ปกติ
๗. ไม่ควรเร่งรัดหรือเหนี่ยวรั้งความตายจนเกินกว่าเหตุ

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตนเอง

๒.๓.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การเจ็บป่วยวิกฤตการป้องกันและการจัดการปัญหาที่พบในผู้รอดชีวิตจากการเจ็บป่วยวิกฤต

๒.๓.๑.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ และการเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยวิกฤต

๒.๓.๑.๓ ได้แนวทางในการพัฒนาบทบาทและสมรรถนะของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง และการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ในผู้ป่วยวิกฤต

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน

๒.๓.๒.๑ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในหน่วยงาน

๒.๓.๒.๒ สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้วางแผนพัฒนาการดูแลผู้ป่วยในหน่วยงาน

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Online มีความขาดหายของสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางช่วง ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่องในบางช่วง

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อบรมระยะสั้นเรื่อง Update Critical Care Nursing 2023 (online) หลักสูตร ๕ วัน จัดโดย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยากรทุกท่านมีความรู้ความเชี่ยวชาญ และความสามารถ เกี่ยวกับการรักษา การดูแลและการวางแผนเชิงระบบ ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต จึงควรส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมในรุ่นต่อ ๆ ไป เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตมากขึ้น

ลงชื่อ ..... พัชรี มุลหฺล้า .....ผู้รายงาน
(นางสาวพัชรี มุลหฺล้า)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ขอให้นำความรู้ที่ได้ มาพัฒนาหน่วยงาน และโรงพยาบาลตากสิน

ลงชื่อ.....
(นายขจร อินทรบุหฺร่น)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตากสิน

Update Critical Care Nursing 2023

การพยาบาลวิกฤต 2023

องค์ประกอบกระบวนการดูแลผู้ป่วย เพื่อลดระยะเวลาในการอยู่หอผู้ป่วยวิกฤต	การเปลี่ยนผ่านการดูแลผู้ป่วย
<p>A: การประเมิน,ป้องกัน, การจัดการความเจ็บปวด</p> <p>B: การประเมินการตื่นและการหายใจเอง</p> <p>C: ประสานความร่วมมือการจัดการความเจ็บปวดและภาวะหายใจไม่สงบ</p> <p>D: ประเมินและเฝ้าระวังภาวะสับสนเฉียบพลันทุกวัน</p> <p>E: กระตุ้นการเคลื่อนไหวและออกกำลังกายโดยเร็ว</p> <p>F: นำครอบครัวผู้ป่วยมามีส่วนร่วม</p>	<p>คือ กิจกรรมการดูแลผู้ป่วยโดยทีมสุขภาพในช่วงระยะก่อน ระหว่าง และหลังการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยวิกฤตไปยังหอผู้ป่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>กิจกรรมที่ลดโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบการวางแผนโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ 2. มีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยวิกฤต 3. การจัดให้มีหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤต 4. มีการติดตามหลังออกจากหอผู้ป่วยวิกฤต
กระบวนการป้องกัน กลุ่มอาการแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยวิกฤตที่รอดชีวิต(PICS)	การดูแล ป้องกัน เฝ้าระวัง และการดูแลแบบประคับประคอง ในผู้ป่วยวิกฤต
<p>A. การดูแลทางเดินหายใจ</p> <p>B. การฝึกหายใจ</p> <p>C. การสื่อสารส่งต่อข้อมูลในทีม</p> <p>D. การประเมินภาวะสับสนเฉียบพลัน</p> <p>E. การกระตุ้นการเคลื่อนไหว</p> <p>F. การติดตาม และการดูแลครอบครัวผู้ป่วย</p> <p>G: การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง</p> <p>H. การใช้คู่มือและเอกสารประกอบ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ป้องกันปอดอักเสบ ติดเชื้อจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ 2. ป้องกันการติดเชื้อจากการใส่สายสวนหลอดเลือด 3. ป้องกันการติดเชื้อจากการใส่สายสวนปัสสาวะ 4. เฝ้าระวังผู้ป่วยวิกฤตในด้านระบบไหลเวียน 5. เฝ้าระวังผู้ป่วยวิกฤตในด้านการหายใจ <p>หลักการดูแลและแบบประคับประคอง</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม และตามมาตรฐาน ☒ การดูแลญาติผู้ป่วยอย่างคนสำคัญ ☒ การดูแลจิตใจตนเอง

สิ่งที่นำมาปรับใช้ในหน่วยงาน : เป็นแนวทางวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนดูแลผู้ป่วยวิกฤต และเป็นแนวทางให้คำแนะนำบุคลากรในหน่วยงานหอบำบัดผู้ป่วยหนัก

นางสาวพัชรี มูลหล้า พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หอบำบัดผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลตากสิน